UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Consiliorvm Sive Responsorvm Avgvstini Beroii Bononien. I. C. Praestantissimi Volumen ...

Cum Summariis, & Indice rerum, ac verborum locupletissimo

Vltimarvm Volvntatvm, Svccessionvm, & Legitimationum materias distinctè continens

Bero, Agostino

Venetiis, 1577

Consilivm XXX.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96520

Visual Library

repugnat, ꝙ cautio à teſtatore fuerit remiſſa, ergo nõ debuit præſtari l. auia in fi. ff. de cõd. & dem. l. licet. ff. ſi legato. vel fideicõ. nom, & c. quia reſpondetur, ꝙ teſtator cautionẽ mutianã ſpecialiter nõ remiſit, ſed illã, quã vſufructuarius de vtendo arbitrio boni viri de iure preſtare tenet, iux. tex. in l. j. cũ materia, C. de vſufru. qa illa eſt penitus diuerſa ab iſta, quę mutiana vocat, quæ fuit inuẽta ad effectũ, vt ꝯditiones negatiuę poteſtatiuæ adimpleri poſsẽt, nã primã teſtator remittere non põt. d. l. j. cũ ibi no. aliã, hoc eſt mutianam, poteſt, vt in d. l. auia in fi. & in d. l. licet, & ꝑ Bar. in d. l. mutianę in fi. ¶ Circa vltimã difficultatẽ nõ inſiſto, quia ex dictis ſupra illi ſatiafactum vr̃, vt de fructibus ab ea perceptis viuẽte Petro Antonio filio, & hr̃de, cuius erãt, nullã teneatur reddere rõnem, quia cũ ipſa ſit hæres dicti Petri Antonij, oĩa iura illi competẽti, & quę cõpetere poterant ꝯ ipſam matrem ſuam, per aditionẽ hæreditas dñr confuſa, l. ſi debitori ff. de fideiuſſor. cũ ibi no. de fructibus verò ex bonis hr̃ditatis poſt mortem dicti Petri Antonij ab ipſã domina ꝑceptis, q̃ ad ſubſtitutos ꝑtinere dñr, ipſis ſubſtitutus reddere rõnẽ tenetur, qm̃ ipſa illos non fecit ſuos irreuocabiliter, ex quo legati ꝯditionem non adimpleuit, immo illi ꝯfecit, vt ex ſuperius dictis apparet, & arg. eorum, quę volunt ſcribentes in d. l. j. C. de vſufru. cum ſimilibus.

SVMMARIVM.

1 *Legatum factum mulieri cum hoc, ꝙ honeſtè viuat, irreuocabiliter deficit, & ad illud actione perſonali ex teſtamento agi non poteſt, ſi mulier ſemel honeſtè viuere deſijt, quamuis poſtea ab inhoneſta vita deſiſteret.*

2 *Conditio, ſi honeſtè, & caſtè vixerit, deficit, cũ primũ qs ſemel ab honeſta vita deſiſtat, nec ꝓdeſt, ſi poſtea ab inhoneſta recederet.*

3 *Filias honeſtè, & pudicè viuere votum eſt parentum.*

4 *Conditio ſi vel donec honeſtè, & caſtè vixerit legato facto mulieri adiecta per cautionem mutianam adimpletur ante, quam ad legatum agi poſſit:*

Et à viro reſpectu mulieris prolata etiam ſecundas nuptias excludit, à patre verò reſpectu filiæ, vel à conſanguineis mulieris ſolum concubitum illicitum, & inhoneſtum.

5 *Conditio an importetur per hæc verba, cum hoc, ꝙ caſtè, & honeſtè viuat, adiecta legato facto à patre filiæ.*

6 *Conditio, & modus quando importetur per verba, quæ regulariter ſolent conditionem, vel modum facere.*

7 *Actione perſonali ex teſtamẽto contra ſingulares ſucceſſores ad legatum agi non poteſt.*

8 *Legatarius actione in rem, & hypothecaria agere nõ poteſt, quãdo legati conditio defecit, & ad quid hæc actio detur.*

9 *Ad legatum alimentorum, cibi, potus, & veſtimẽtorum ſola perſonalis actio ex teſtamento competit.*

10 *Interdictum quorum bonorum, & quorum legatorum quibus, & contra quos detur.*

11 *Modus eſt, & non conditio, quando etiam poſt emolumẽtum quæſitum aliquid eſt per honoratum explicandum.*

12 *Relictum habitationis domus, & alimeneorum factum à patre filiæ adhuc impuberi in caſu viduitatis cum hoc, ꝙ honeſtè viuat & dotes ſuas conferat, partim eſt conditionale, & partim modale, & quomodo.*

13 *Modale relictum peti, & obtineri non poteſt ante præſtitam cautionem eo modo, quo de implendo modum caueri debet.*

14 *Modus legatis adſcriptus pro conditione obſeruatur.*

15 *Modus totus, & non pro parte adimpleri debet ad conſequẽdum relictum à teſtarore factum.*

16 *Modus, & condictio relictis adſcripta quomodo æquiparentur.*

17 *Teſtes ſingulares quando plenè probant, & quando non.*

18 *Legatũ, aut dſpoſitio aliqua in teſtõ fieri non põt in præiudicium obligationis, & hypothecæ de re illa antea an ipſo factæ.*

19 *Citatur is, qui tpe iudicij ius in re habet, non autem qui ex aliquo futuro caſu ſperat poſſe habere, nec is, q̃ cõſequentiã læderetur.*

20 *In ſententia contra hæredem inſtitutum ferenda legatarius ſubſtitutus, vel fideicommiſſarius citari non debet.*

21 *Et ſi ea ex facto defuncti teſtatoris illis in conſequentiam præiudicaret, debent à die notitiæ infra tempus appellare, alioquin poſtea contra eam non audirentur.*

22 *Si verò ex facto hæredis hi læderentur, ſententia illi non præiudicaret, etiam ſi non appellarent.*

23 *Sententia contra hæredem valet, non citato legatario, vel citato & minus legitimè comparente.*

24 *Minor, contra quem principaliter non agitur, ſatis defenditur, ſi ad defendendum illum coniuncta perſona comparuit, & legitimè hoc in caſu comparuiſſe dicitur ad validitatem, quando minor non erat citandus.*

25 *Coniuncta perſona dicitur legitima ad defendendum.*

26 *Nullitas ſententiæ non opponitur ab eo, qui nullũ in re*

27 *Exceptio tua non intereſt, eſt legitima, & ante, & poſt teſtatam opponitur.*

28 *Ius, & intereſſe tertij penitus extranei vt opponatur dum aduerſarium, in nullo admittitur.*

29 *Mandatum præſumitur ex diuturnitate temporis, & bis ſimul in ſententia poſitis, viſis &c.*

30 *In antiquis ſtatur teſtibus de auditu, & de fama publica.*

31 *Reſtitutio non datur non læſo, nec poſt quadriennium minoris ætatis.*

32 *Pœnæ adiectæ ſolutionis quãtitatis tãquã in fraudẽ vſurarũ adiectæ non ſunt exigibiles, ẽt ſi in eodẽ cõtractu eſſet adiecta pœna præſentationi pignorum; & quomodo hoc procedat nu. 33.*

34 *In contractu dotis pœna adiecta eſt exigibilis, & licitum eſt id, quod in alijs contractibus dicitur illicitum, & vſurarum.*

35 *Pœna ſaltem in foro contentioſo licitè exigitur.*

36 *Pœna in contractibus quando loco intereſſe cenſeatur adiecta, debeatur: & quid illius adiectio proſit.*

37 *Pœna in contractu dotis adiecta reſtitutioni, aut ſolutioni niſi facta interpellatione, peti, & exigi non poteſt.*

38 *Confeſſio facta contra ſententiã de illius iniquitate ab ijs, quorum fauorem lata fuit, an, & quando illius exequutionem transitum in rem iudicatam impediat, & confitenti ad finem conſilij.*

Confeſſio geminata multum operatur.

39 *In foro animæ ſola veritas & non præſumptio attenditur, foro contentioſo præſumptioni iuris, & de iure ſtandum.*

40 *Confeſſio extra iudicium facta abſente parte ſemiplenam, & non plenam probationem facit.*

41 *Confeſſiones duæ extraiudiciales ad effectũ plenæ probationis iũgunt, qñ altera ex his per vnum teſtem duntaxat probatur.*

EPITOME.

LEGATO habitationis. & alimẽtorũ facto per patrem filiæ impuberi in caſu viduitatis cum hoc, ꝙ honeſtè viuat, & conferat fructus, & redditus dotiũ, ſi filia, ea exiſtente vidua, vixit inhoneſtè, ad legatũ agere non poteſt, quamuis poſtea à vita inhoneſta deſiſteret: Idem eſt, niſi cautionem mutianam prædictis omnibus implendis antea præſtet.

CONSILIVM XXX.

VISIS, ac ꝯſideratis verbis teſti. ꝯclu cto ꝓſupponũtur, arbitror, ꝯcludendũ do. Bartholomæã excludẽdã ne legati habitationis, & alimẽtorũ, cibi, & potus, veſtimentorũ, & calciamentorũ, ac ipſa pet t, ſumptibus, & expens hæreditatis patris, prout in teſtõ paterno cõtinetur. Nam Bartholomęæ nulla actio cõpetit, qua poſſit prout agit, ergo eſt excludenda, quia ſine actione mo experitur. l. ſi pupilli. §. videamus cum ſim. ff. de negot. geſtis: Agit enim ad legatum habitationis domus, & alimentorum ſibi factum in caſu viduitatis, cum hoc, quòd honeſtè viuat, & c fru

fructus & redditus ſuarum dotium, & non aliter, † cuius legati conditio de viuendo honeſtè, dicitur defeciſſe ex eo, quia ipſa do. Bartholomæa exiſtente vidua & eo tpe, quo ſibi potuit deberi legatũ, vt dr̃ ꝓbatum fuiſſe, vixit inhoneſtè, & impudicè, ergo non potuit agere ad dictũ legatũ actione perſonali ex teſtõ, quia deficiente cõditione deficit legatum, & ad illud agi non poteſt, cum nulla orta fuerit actio. l. legata. ff. de cond. & dem. l. ſi poſt diem. §. ſed ſi ſub cõditione. ff. quando dies lega. ced. l. cedere diem. ff. de verb. ſign. & habetur per Bar. & alios in l. j. ff. de lega. j. & in l. j. & C. communia de lega.† Nam hæc conditio, ſi honeſtè, & caſtè vixerit, deficere dicit, ex quo ſemel deſijt caſtè, & honeſtè viuere, nec prodeſſet, ſi poſtea diſiſteret a vita inhoneſta, & turpi, quoniam ex quo ſemel defecit hæc conditio, dr̃ legatum irreuocabiliter defeciſſe, vt voluit Bal. in l. Titius in princ. per illũ tex. ff. de excuſa. tutor. & ibi docto. cõiter, & faciunt no. per Inno. in c. 2. de adulterius, vbi nõ prodeſt ſe reducere ad vitam honeſtam, ex quo ſemel inhoneſtè vixit: Vnde cum in caſu noſtro dicta do. Bartholomęa iam vixerit inhoneſtè, debuit priuari, & effici indigna relicto ſibi a patre, † cuius votũ eſt, vt filiæ honeſtè, & pudicè viuãt, ar. l. mulier. §. cum proponeretur. ff. ad Trebel. l. falſus. §. an etiam. ff. ꝙ cum falſo tuto. & † dicit Bal. in l. fi. C. de indic. viduita. tollen. quod hæc ꝯditio, donec, vel ſi honeſtè, & caſtè vixerit, adiecta nõ annuo relicto, ſed vnico, & perpetuo, vt dicitur adiecta in caſu noſtro reſpectu legati habitationis, debet adimpleri, & pro adimplemento eſt neceſſaria cautio mutiana ſm ſententiã Au. cui relictũ C. de indic. viduita. & in l. mutianæ cautionis l. cũ tale. ff. de cõd. & dem. & ſi hæc verba proferantur à viro reſpectu mulieris, intelliguntur de pleniſſimitate, ita quod excludunt etiam ſecũdas nuptias, & poſtremo, quia anima mariti contriſtatur de ſecũdis nuptijs, ſecus ſi proferantur à patre reſpectu filiæ, vel conſanguineis ipſius mulieris, qm̃ tunc nõ dr̃ huiuſmodi cõditio deficere per ſecundas nuptias, ſed ſolum per cõcubitum, & cõplexũ illicitum, & inhoneſtũ: ſed hæc do. Barth. prius egit ad legatum, quã adimpleuerit hic conditionẽ appoſitã eo modo, quo de iure adimplere poterat videlicet per cautionem mutianã quinimmo, vt dictũ eſt, ipſa egit, poſtquã defecit cõditio ergo malè, ineptè, & ſine actione egit: † Quòd autem iſta verba, cũ hoc, ꝙ viuat caſtè, & honeſtè, importent conditionem, primo probatur ex dictione cũ, quę adiecta verbis futuri tpis & habentibus tractum de futuro importat, & facit cõditionem, vt latè ponit Bar. quẽ omnes ſequuntur in l. j. ff. de condi. & demon. ſed hic adiecta eſt verbis de futuro, quia dictum eſt cum hoc, quod caſtè, & honeſtè viuat, ergo &c. ¶ Præterea & ſecundo, † qñ verba, quæ regulariter ſolent importare conditionẽ, vel modum, cõcernunt aliquid de futuro, quod venit adimplendum per ipſum honoratũ ante emolumẽtũ quæſitum, tunc faciunt actũ conditionalẽ, & non modalem, ſed ſi concernant id, quod venit adimplendũ poſt emolumentum quæſitũ, tunc faciunt modũ, & nõ conditionẽ. l. cum tale. §. j. & ibi Bar. & omnes. ff. de cõd. & dem. Bar. & omnes ſcribentes, & Pau. de Caſt. Imo. & alij in l. quibus. §. termilius. ff. de cond. & dem. & in l. j. & 2. C. de his, quæ ſub modo. Sed in caſu noſtro per iſta verba cũ hoc, ꝙ caſtè, & honeſtè viuat, ipſi do. Bartholomææ filiæ teſtõris adiectum eſt tale quid, quod ipſam adimpleri debebat ex mente, & volũtate patris etiam ante quęſitum emolumentum, & ante quam legatũ habitationis, & alimẽtorum poſſet ſibi deberi, qa de mẽte, & voto patris eſt, vt eius filiæ ſemper viuant pudicè, & honeſtè, ar. d. l. mulier. §. cũ proponeretur, & d. l. falſus. §. an etiam, ergo hæc verba dicuntur Importare conditionem. Quare illa conditio ante, quam do. Bartholomæa potuerit agere debuit adimpleri, vt ſupra, & ſi defeciſſe dicitur prout in caſu noſtro defecit, nullo modo ipſa agere potuit, ex quo nulla orta fuit actio pp defectũ condi-

7 tionis. Item † actione perſonali, videlicet ex teſtõ agere non potuit in caſu noſtro d. do. Bartholomæa ꝯ illos, ꝯ quos egit, hoc eſt ꝯ ſingulares ſucceſſores, qui habuerunt cãm in effectu ab hęredibus patris teſtatoris, vel ab alijs, quia actio perſonalis nõ competit ꝯ ſingulares ſucceſſores, ſed ſolum ꝯ vniuerſales. l. fi. ff. de ꝯtrahe. emp. & ibi Bar. & omnes. Et conſequenter ex

8 prædictis etiam infertur, † ꝙ agere nõ potuit actione in rem, nec actione hypothecaria, ex quo defecit conditio, & non fuit adimpleta, item quia actio hypothecaria, quæ datur pro legatis, cõpetit illis caſibus, qbus poteſt competere pro legatis actio perſonalis: Itẽ datur non ad rem legatam, ſed ad alias res ipſius teſtatoris, quæ cenſentur tacite, & hypothecatæ, & obligatæ legatario pro rebus legatis, vt habetur ꝑ Bart. & alios in d. l. j. ff. de leg. j. & in d. l. j. & 2. C. cõmunia de leg. Vnde ſi etiã præſupponeretur in caſu noſtro, ꝙ conditio

9 fuiſſet adimpleta, quod tñ verum non eſt, † ex quo ſaltem reſpectu alimentorum cibi, potus, & veſtimentorum petitorum per dictam do. Bartholomęã non potuit agi, niſi actione perſonali, quæ ſola cõpetit ĩ hoc caſu, ad tradita per doct. in d. l. j. ſequitur, ꝙ reſpectu ſaltẽ alimentorum agi non potuit ꝯ ſingulares ſucceſſores, contra quos actio perſonalis nõ datur, vt ſupra. Non potuit etiam agi interdicto quorum bonorum

10 nec quorum legatorũ, † quia primum datur hæredi contra poſſeſſores, & occupatores quoſcunq; bonorũ hæreditariorũ, Secundũ datur hæredi ꝯ legatarios qui propria auctoritate occupauerũt poſſeſſionem rerũ legatarũ, vt in l. j. & per totum. ff. & C. quorũ bonorũ, & in l. j. & per totum. ff. & C. quorũ legatorum: Sed do. Bartholo. nõ agit, vt hæres, qa in veritate non eſt hæres, ſed vt legataria, ergo &c. ¶ Et ſi diceretur pro parte aduerſa, ꝙ hæc verba cum hoc, ꝙ caſtè, & honeſtè viuat, non faciunt in caſu noſtro conditionem, ſed

11 modum, † quia per ea adijcitur aliquid, quod eſt explicãdum per honoratũ etiam poſt emolumentũ quæſitum, iuxta quæ habentur in d. l. quibus diebus. §. termilius, & in. d. l. cũ tale. §. j. & de natura modi eſt, vt non impediat obligationẽ, nec actionem, quia ante modũ adimpletum orta eſt obligatio, & actio, ita ꝙ agi põt, vt in dictis locis, ergo do. Bartholomæa potuit agere

12 diligẽter animaduertendũ eſt, ꝙ † relictum habitationis domus, & alimentorum pro parte dr̃ conditionale, & pro parte modale, nã cum relictũ fuerit in caſu viduitatis, iſto reſpectu quo ad ipsã do. Bartholomæã, quæ tempore relicti facti erat impubes, dr̃ cõditionale, videlicet, ſi ipſa nuptias contraxerit, & deinde ſi vidua remanſerit per mortem ſui mariti, vt clarum eſt, ſimiliter reſpectu dictæ do. Bartholomææ dicitur eſſe cõditionale, ex quo factum fuit cum hoc, ꝙ honeſtè, caſtè viuat, quæ verba faciunt, & important conditionem, vt ſupra, reſpectu vero eius, quod ipſa teneatur cõferre redditus, & fructus ſuarum dotium, relictum dicitur eſſe modale, quia hoc venit adimplendũ poſt emolumentum quæſitum per ea, quę habentur in d. l. quibus diebus, & in d. l. cum tale. §. j. ergo eo reſpectu, quo relictũ fuit conditionale, non potuit aliquo modo peti, niſi prius adimpleta ꝯditione eo modo, quo debuit adimpleri: Et ſi ꝯditio appoſita defecit, prout defecit in caſu noſtro, nulllo modo potuit agere, qa nõ cõpetit actio, vt colligitur ex prædictis: ¶ Vel poſito, ſed nõ ceſſo, quia veritas eſt in ꝯtrium, ꝙ huiuſmodi legatum eſſet duntaxat modale; ad huc tamẽ dico, ipſam do. Bartholomæam malè egiſſe, & ideò debere

13 ſuccũbere, † qm̃ ad hoc vt ille, cui ẽ relictũ ſub modo,

poſſit agere,& obtinere,requirit, q̧ prius pręſtet cau-
tionem de implendo modum eo modo, quo cauere
debet,ſm quod habetur in auth.cui relictum C.de in
diuiduita.Ita in terminis probat tex.& ibi Pau.de Ca.
Ioan.de Imo.Soz.& alij poſt Bart.in l.quibus diebus.
14 §.termilius ff.de cōd.& demo.Hinc dicimus,† q̧ mo-
dus adſcriptus legatis dicitur obſeruari pro conditio
ne,vt in l.j.C.de his, quæ ſub modo ; Sed in caſu no-
ſtro do.Bartholomęa egit, & petijt legatū habitatio-
nis, & alimentorū, abſq; q̧ pręſtiterit fideiuſſionē de
implēdo modum,ſeu obtulerit ſe velle cauere , ergo
male,& ineptè egit, & ideo debet ſuccumbere, qa ꝑ
parte ſua nō fecit,nec adimpleuit id,quod debuit fa-
cere,& adimplere,vel ſaltem nō obtulit velle facere ,
ad l.Iulianus.§.offerri cum ibi no.ff.de act.emp.¶ Prę
tereà ex quo factū fuit huiuſmodi relictū dictę do.Bar
tholomoçæ cū hoc, q̧ honeſtè viuat,& ꝯferat fruct9,
& redditus ſuarū dotiū, debuit vtrūq; facere, & caue-
re in futurū de faciendo vtrunq;,& adimplendo alte-
rū,ſeu partem non pōt cōſequi legatum, qm̄ hæc co
15 pulatiuè fuerūt adiecta,& expreſſa,† & vbicunq; non
eſt adimpleta voluntas teſtatoris,quis eſt priuādus cō
modo legati,& relicti,auth.hoc amplius.C.de fideic.
& non dr̄ adimpleuiſſe , ex quo omnia copulata non
impleuit.l.ſi hæredi plures.ff.de cond.inſt.Nec ſufficit
modū pro parte adimpleri,niſi totus adimpleatur.l.li
berto.§.Lucius.ff.de annuis lega.l.rogo.ff.de fideicō.
libertatibus;Ita in terminis dicit do.meus Soz.in d.l.
quibus diebus.§.termilius.in fi.4.col.ff.de cond.& de
mon.debuit ergo dicta do.Bartholomęa ſatiſdare,&
cauere de conferendo fructus dotium,item de viuen
do honeſtè caſu,quo ad hanc vſq; diem honeſtè vixiſ
ſet; ſed ſi in honeſtè, & impudicè vixerit , vt dr̄ fuiſſe
probatū,debet priuari cōmodo relicti,ſicut ſi defeciſ-
ſet ꝯditio eo caſu,quo relictum fuiſſet factū ſub cōdi
16 tione,quia † in hoc modus æquiparatur ipſi cōditio-
ni,videlicet, q̧ ſicut legatarius priuatur relicto, ſi non
pariat conditioni,ſic & qui nō paret modo,nō pōt re-
lictū conſequi,vt eſt tex.cum gl.& ibi doct. omnes in
l.j.C.de his,quæ ſub modo,& in d.§.termilius , & ha-
betur maximè ibi ꝑ Soz.in 4.col. ¶ Et ſi diceretur ex
aduerſo , prout dicitur pro parte dictæ do. Bartholo-
męę, q̧ falſum eſt,ipſam vixiſſe inhoneſtè,neq; hoc di
citur probatum , & quāuis aliqui teſtes fuerint ꝯ eam
ſuper hoc examinati,tn̄ nō probāt,ex quo ſunt ſingu-
lares,& vnus deponit de vno,alius de alio actu,teſteſ-
que ſingulares plenè nō probāt,vt habetur in l. teſtiū.
C.de teſti.doct.in c.cum delicti in gl. vlti. extra de ac-
cuſa.c.licet cauſam de prob.cum ſimi.Reſpōdetur, q̧
poſito, q̧ teſtes examinati ſint ſingulares,vt quia vnus
probet de vno actu inhoneſtatis,alius de alio actu im-
pudico,& alius de alio,tn̄ in caſu noſtro plenè dicun
17 tur probare,& cōcludenter,quia id,† quod dicitur, q̧
teſtes ſingulares nō probant plenè,procedit, quoties
agitur de probando certum , & ſpecialem actum, ſe-
cus ſi ad probandum aliquid in genere ſucceſſiuum
producerentur,vt q̧ quis poſſederit,quod poteſt con
tingere diuerſimodè,vel q̧ inhoneſtè vixerit,quod ſi
militer poteſt diuerſimodè eſſe & cōtingere, nam ad
hoc probādū teſtes ſingulares poſſunt admittti, quo-
rū vnus deponat de uno actu poſſeſſorio,alius de alio
& ſimiliter vn9 deponat de vno actu inhoneſtatis, ali9
đ alio,vt voluit gl.notab.in l.carmē ī gl.fi.ff.de teſtib9.
& ibi Iac. Butriga. Bald.in l.acto. C.de proba.& in l.j.
C.de teſtib.Innoc.in c.qualiter,& quādo.il 2.extra de
accuſa. Specu. in titu. de inquiſi. §.j.in verſicu.quid ſi
vnus cum ſequent. verſicu. Oldrad.in l.j. C. ſi vnus ex
pluribus app.per.l.qui ſententiam.C.de pœnis, & Bar.
in d.l.ob carmen dicit , illam gloſam eſſe notabilem,
& mirabilem,& illam ſequitur dicens , q̧ docto. cam

ſequuntur , & ita ſequitur Alex. qui infinitos al
in conſi. 92. in 5. volumi. Et hæc opinio magis
munis eſt, vt colligitur ex his,quæ adducit ibi A
¶ Opponuntur etiam do.Bartholomęæ agenti ſ
tiæ latę ad fauorē do.Paulæ,& Ioannis Franc.de V
lentinis eius mariti, quæ in rem iudicatam trā
ſuper adiudicatione in ſolutū domus, de qua a
pro ſumma,& quantitate dotium dictæ domina
lę,& pro pœnis cōuentionalibus,de quibus in
mēto dotium habetur; quoniam ex quo venir
ſtitutionis dotium ſuarum per mortē Hiero
Sala primi mariti dictę do. Paulæ, licitum fu
dicto Ioan.Franc ſ ſecundo marito nom
do.Paulę reuoca pactū precarij ſuper dict
obligata, & hypothecata per dictum Hiero
mū maritū in caſu reſtitutionis dotis ꝑ oblig
& promiſſionē factā à dicto Hieronymo in i
to dotali tā pro ſorte, quā pro pœnis in caſu
18 nis,& non ſolutæ dotis; & † legatum factū
ſpoſita per dictum Hieronymum in ſuo teſt
domo filiabus ſuis,& maximè do.Bartholo
nō potuerūt in p̄iudiciū obligationis, & hypo
factæ per ipsū dictæ do. Paulę, neq; ex his vllo mo
potuit impediri adiudicatio in ſolutū facta do.Paulæ
& alienatio neceſſaria facta vigore oblonis dicti Hie-
ronymi pr̄is do.Bartholomeę,vt eſt tex.i l.filiusfami-
lias §.diui ff.de leg.j.l.pr̄ familiū in prin.ff.de leg.2.
nō obſtāte legato factæ do. Bartholomeæ de habita-
tione domus,potuit ꝑ parte do.Paulæ peti,vt adiudi-
caret in ſolutū dicta domus ꝑ reſtitutione dotiū,&
pœnis ꝯuentionalibus,& ita domus potuit ſibi a
dicari in ſolutū,non obſtante dicto legato,& non
19 ſtante, q̧ do. Bartholomęa non fuerit citata, † q
hoc ipſa non debuit citari,ex quo ꝯ dicere nō po
pro aliquo ſuo iure,vt in terminis volunt doct.
Ang.Raph.& Io.de Imo.qui dicunt, q̧ in termi
ſtris citari non debuit, niſi ille, qui habet ius
iudicij,non aūt ille,qui ex poſt facto ob aliq
ius habere poſſet in futurum,ne ille, qui in
20 tiam,ſed non principaliter lędi poſſet,vnde
tia,quæ fertur contra inſtitutum hæredem,
citari ſubſtitutus,vel fideicōmiſſarius,vt eſt
in l.ſi patroni §.j.ff.ad Trebelli.& in l.j.§.pen.&
ventre inſpiciē.no.Bar.in l.in diē.ff.de aqua plu
gl.notab.in l.de vno quoq; in prin.ff.de re iudi.
nè traditur per Alex.in d.§.diui,ſed dictę do.Bar
meæ tp̄e iudicij nullū ius cōpetebat,cū nondum
nubilis ætatis,& ſic nō erat vidua,nec talis,cui p
deberi legatū,quia non venerat, nec ceſſerat dies
tex.in l.cedere diem ff.de verb.ſign.nec illi tunc p
rat præiudicari principaliter,ſed ſolum in conſeq
tiā,cū tunc nullo modo ſibi ius aliquod compe
vt patet,ergo nō debuit citari ad illud iudiciū,
ſn̄ias latas ac fauorē dictæ do.Paulę eius mr̄is.
tenus fortè poſſet dici, q̧ ex huiuſmodi ſentē
rit p̄iudicatū do. Bartholomęæ ſaltē reſpectu
futuro (quod tn̄ verū nō eſt,qa hoc ius,ſeu h
di præiudicium nō debet eſſe in cōſideratio
lunt doct.cōiter,quos ſ̄.allegaui in d.§.diui
ter tales ſn̄iæ non poſſunt dici præiudicare
tatę,tanquā res inter alios actę,vt per totum
21 ter alios acta cū ſi.& per Bar.in in d.§.diui) dico
hoc verum eſſet,debet intelligi,donec ſibi fuerit
ficatum de huiuſmodi ſententijs, & donec illar
buerit notitiam,quia interim ſibi nō currit tp̄s
pellādum, ſed poſtquam habuit illarum notitiā
notitię incœpit ei currere tp̄s ad appellandum
dicendū de nullitate,quo elapſo,amplius ſubſ
vel legatarius,ſeu fideicommiſſarius,cui in co
tiam potuit præiudicari, per ſn̄ias latas ꝯtra h

rati

actione obligationis factæ per defunctum, non eſt aũ
ſententia contra tales ſententias arg. auth. hodie, & ibi
Bal. de appella. c. concertationi. & ibi gl. de appellat. ĩ
& ita in terminis propris voluit, & dixit Alex. in d.
l. filiusfamilias. §. diui, & faciunt not. per Io. de Imo.
& alios in l. decem ff. de verb. oblig. † Sed ſi ↄ̃ hære-
des ferrentur ſententiæ, quæ poſſent p̄iudicare lega-
tarijs, vel ſubſtitutis ex facto, & obligatione hæredis,
non defuncti, tunc benè tales ſententiæ non præiu-
dicarent illis, etiam ſi non appellaretur, arg. eorum, q̃
notantur in l. peto. §. prędium. ff. de lega. 2. Sed in caſu
noſtro domina Bartholomęa habuit notitiam dicta-
rum ſententiarum iudicialiter, quia contra eam pro-
latæ fuerunt in iudicio, & à die notitiæ, & ſcientiæ
effluxit per ſex fortè menſes, & vltra, ante quam ab
eis appellaret, ſeu diceret de nullitate, ut conſtat ex
actis, ergo tales ſententiæ totaliter dicuntur ſibi præ-
iudicare, nec amplius ↄ̃ illas pōt venire, nec aliquid
opponere, & hæc eſt optima ratio, & ↄcludens, & ex
mente Alex. in proprijs terminis in d. §. diui in 4. col.
ante verſ. ibi ſucceſſiuè & c. ¶ Ex p̄dictis ceſſare videt̃
id quod pars aduerſa apponebat ↄ̃ huiuſmodi ſentē-
tias, quæ eſſent nullæ tanquam latæ ↄ̃ pupillam, &
minorem indefenſam arg. l. j. & 2. ꝗ legi. perſonā ha-
bent ſtandi in iudi. & in l. fi. cum ibi not. C. ſi aduerſus
rem iudi. cum ſimi. † qm̃, vt ex prædictis apparet, dico,
ꝙ ex pro quo parte dictę do. Paulæ potuit procedi ↄ̃
hæredes Hieronymi de Sola olim patris dictæ do. Bar
tholomeæ ſuper reſtitutione dotiũ, ipſa do. Bartho-
lomęa ſupra, legataria non citata ideo licet fuerit
citata, proceſſum fuerit ſuper adiudicatione inſo-
lutum, & ꝙ aliquis comparuerit ad defenſionem
illius ſententiæ, & proceſſus facti ↄ̃ hæredes Hierony
mi debent dici valere, quia contra dictam Do. Bartho
lomeam non dicebatur principaliter agi, & cōſequē-
ter non erat citāda, nec vocāda, vt ſupra; vñ quā-
uis fuerit citata, & ipſa cōparuerit minus legitimè, tñ
propter hoc iudicium nō debet dici nullum, ex quo
contra ipſa poterat procedi, arg. l. vnicæ. §. j. C. de rei vxo.
actio. l. teſtamentum. C. de teſtam. & glo. in §. j. inſti. de
libertinis in verbo tranſitu: Et licet fortè dici poſſet,
ꝙ ſententiæ latæ ad fauorem do. Paulæ non poſſent
dici præiudicare dictæ do. Bartholomęæ, tanquā res
inter alios acta iuribus vulgaribus, tamen ex quo tem
pore iudicij ius aliquod non competebat actualiter,
nec tunc ipſis ius aliquod ſibi competere poterat, ex
quo erat in tali ætate conſtituta, cui nullo modo po-
terat aliquid acquiri, nec deberi ex legato ſibi facto,
ipſa do. Bartholomęa non debuit citari, & potuit ꝓ-
cedi, & iudicari ēt de p̄iudiciũ ipſius, vt volunt Ange.
Rapha. Cuma. & Ioan. de Imo. in d. l. filiusfamilias. §.
diui. cũ ſimil. ſ̃. allega. ¶ Preterea hoc eſt veriſimũ, ꝙ
illi potuit pręiudicari, poſtquā cœpit habere notitiā
ſententiæ à quo die cœpit ſibi currere tempus datum
ad appellandũ, quo elapſo, amplius nihil poteſt oppo
nere ↄ̃ ſententiā, & ſibi p̄iudicat, vt in terminis voluit
Alex. in d. §. diui in 4. col. Præterea † pro ipſa do. Bar-
tholomęa comparuerit, quatenus ſua intereſſet, ꝗdā
doctor excellentiſſimus do. Ludouicus de Sala, ꝗ tā-
quam coniuncta perſona à principio vſq; ad finem cō
paruit pro do. Bartholomęa, & illam ita defendit, vt
obtinuerit unam ſententiā ad illius fauorem, & ſic
videtur ipſam do. Bartholomęā non remanſiſſe inde-
fenſam; & quãuis fortè hic, ꝗ cōparuit tanquā coniũ-
cta perſona, non fuiſſet legitimus defenſor, ſi princi-
paliter fuiſſet actum, & iudicium agitatum ↄ̃ ipſā do.
Bartholomęā minorem, & pupillam per tex. in d. l. j.
cũ ſimil. C. qui legi. perſo. habent ſtandi in iudi. tamen
in hoc iudicio facto ↄ̃ hæredes Hieronymi de Sala
principaliter, in quo non erat neceſſe citare dom.
Bartholom ęam ad validitatem iudicij, ut ſupra, con
iuncta perſona, & legalis comparendo ꝓ ipſa legiti-
mè dr̃ comparuiſſe, & dictā do. Bartholomęā defen-
diſſe, ita ꝙ ex huiuſmodi defenſione iudicium nō po-
25 teſt dici nullum, ſed ualidum, tum quia † coniuncta ꝑ-
ſona dicitur legitima perſona ad defendendũ. l. ſed &
hæ. ff. de procura. l. exigendi cum ibi not. C. eo. titu. tũ
etiam quia ex quo do. Bartholomęa neceſſariò ad va
liditatem iudicij non erat citanda, & ſine ea poterat
ꝓcedi, ſi compareat pro illa, & ad ius defenſionē cō-
iuncta perſona, & legalis, ſatis dicetur legitimè defen
26 ſata: Præterea, † cum tempore facti iudicij non poſſet
dici intereſſe ipſius dom. Bartholomęę, cui nullũ ius
tunc competebat in dicta domo, & contra quam nō
agebat̃, cuiuſq; ēt nũc non intereſt, ex quo ipſi tale le
gatũ nō debet̃, nec ab ea peti poteſt, ut ſupra dictum
eſt, illa idcirco non pōt opponere ↄ̃ dictas ſententias
de nullitate, non ratione ſui iuris, qđ nullũ eſt, nec ex
eo, ꝙ iudiciũ fuerit factum ↄ̃ hæredes dicti Hierony-
mi eius patris, pro ꝗbus nullus comparuit, qui habe-
ret ſufficiens mandatum: Et quamuis comparuerit ꝗ
dam Ser Conſtantius tanquam procurator, tamen
ex quo non conſtat de mādato, pro quo ēt ex diutur-
nitate tēporis non p̄ſumitur, ut hr̃ in auth. ſiquis ĩ ali-
quo C. de edendo, & in l. ſciendũ. ff. de verb. oblig. di-
co, ꝙ nō intereſt ipſius do. Bartholomęæ hoc allega-
re, † q̃ exceptio tua non intereſt, dr̃ legitima, & pōt &
27 ante, & poſt litē conteſtatā opponi, ad tradita ꝑ Abb.
in c. j. poſt Innoc. extra de accuſa. & † nemo admittit̃
28 ad opponēdum de iure, & intereſſe tertij prorſus ex-
tranei (capiēdo extraneum ratione utilitatis, & com-
modi pecuniarij) ad excludendum aduerſarium, ut
not. voluit Paul. de Caſtr. quem ſequitur Alex. in l. fi.
in 10. col. C. de edicto diui Adria. tollen. & habetur ꝑ
Bar. in l. 2. ff. de exceptione rei iudica. ¶ Pręterea, † quā
29 uis ex ſola tēporis diuturnitate non præſumatur pro
mandato, ut ſupra, tamen ex diuturnitate temporis,
& ex verbis narratiuis, & aſſertiuis poſitis in inſtrumē
to ſentētiarum, quibus dicitur viſis & c. & ſic ex diu-
turnitate temporis vnà cum alijs coniecturis pręſu-
mitur in dubio, & in antiquis pro mandato, ut nota-
bilirer voluit, & ↄſuluit Deci. in ↄſ. 36. in 4. colũ. ſicut
† in antiquis ſtat̃ dictio teſtium de auditu, & de fama
30 publica per Abba. & alios in c. licet ex quadam de te-
ſtibus ĩ c. tā literis eo. tit. & habetur ꝑ Modernos ĩ c.
cũ ſit romana extra de appellatio. circa fin. ¶ Nec ad-
uerſus huiuſmodi ſententias pōt do. Bartholomęa
impetrare reſtitutionē in integrũ, nā ex quo ſua non
intereſt, ut dictũ fuit, & de iure non admittit̃ ad hu-
iuſmodi legatũ, ut ſ̃. declaraui, ſequit̃, † ꝙ non pōt di-
31 ci lęſa, nec læſionem poteſt aliquā p̄tendere aduerſus
huiuſmodi ſentētias, ergo nō debet̃ ei de iure aliqua
reſtitutio, arg. l. 2. cũ ibi no. & in l. fi. C. ſi aduerſus rem
iudica. & in c. j. de reſti. in integrũ; Præterea lapſa ſunt
tempora q̃ dant̃ ad petendā reſtitutionē in integrũ, ꝙ
eſt quadrienniũ à die finitæ minoris ętatis, ut in l. fin.
C. de tēpo. in integ. reſtitutio. ¶ Nec aduerſat̃ illud, ſu-
per quo pars aduerſa facit maximũ fundamentũ, ui-
delicet, ꝙ quãuis ſententiæ latę ad fauorem do. Paulę
ſuper adiudicatione dictę domus in ſolutum noceāt
do. Bartholamęæ, & hæredibus dicti Hieronymi re-
ſpectu ſortis, & dotiũ, non tamen debent nocere re-
ſpectu pœnarum, † q̃ tanquā adiectæ ſolutioni quan-
32 titatis dicũtur adiectę in fraudem uſurarum, & ideò
de iure nō ſunt exigibiles c. tuam de pœnis, & habet̃
in c. dilecti filij, & ibi latè per Canoniſtas extra de ar-
bitris; & hęc procedunt etiā, ſi pœna eſſet in eodem
ↄtractu adiecta pręſentationi pignorum, qm̃ cenſet̃
ſic adiecta in fraudem, ad tradita ꝑ Bar. Imo. & Paul.
de Caſt. in l. cũ ſeruus ff. de ↄditio. & demon. Quoniā
multi

3 multipliciter reſpondetur, primo, quòd illud proce-
dit in ſolito fœnerari, ſecus ſi ille, cui fuit facta pro-
miſſio, non eſſet ſolitus fœnerari; Secundo procedit
quando eſt adiecta pœna in contractu mutui, cui ex
natura propria, etiam inſpecto iure ciuili, non poteſt
aliquid accedere, nec quicquam vltra ſortem deberi
iuxta c. conſuluit de vſuris ibi mutuum dantes, nihil
inde ſperantes, & in l. rogaſti. §. ſi tibi. ff. ſi cer. peta.
cum ibi not. ſecus ſi in alio contractu ſit adiecta etiã
quantitati dationis pecuniæ, & maximè ſi ſumus in
contractibus in quibus, ſecundum eorum naturã etiã
de iure canonico poteſt ultra ſortem aliquid accede
34 re, ut eſt ↄ̃ctus dotis, † in quo permittitur aliquid de-
beri vltra ſortem, quia dos datur propter onera ma-
trimonij ſubſtinenda, & id, quod in alijs cõtractibus
eſt illicitum, & uſurarium, in contractu dotis permiſ-
ſum & licitum dicitur, ut lucrari fructus rei pignora
tæ vltra ſortem, ut in capit. ſalubriter iuncto c. j. & 2.
extra de vſuris, & habetur in c. conqueſtus per gl. eo.
tit. hę duæ reſponſiones colliguntur ex ijs, q̃ uolũt cõ
muniter docto. Bar. Imo. Pau. de Caſt. & alij in d. l. cũ
ſeruus, & in terminis ita voluit Alex. in conſ. 76. in 5.
vol. circa fi. q̃ dicit hanc eſſe communem opinionẽ
& ſeruari de conſuetudine Bononiæ, unde ea, q̃ ĩter-
pretationem certam ſemper habuerunt, minimè sũt
35 mutanda. l. minime. ff. de legibus; † Et ſic tàm de iure
q̃ de conſuetudine vr̃ hæc opinio veriſſima, & magis
communis, ꝙ pœna exigi poſſit licitè, ſaltem in foro
contentioſo, licet quidam ↄ̃rium teneant, quos com
memorat Alex. in apoſt. in d. l. cũ ſeruus, ſed in d. con-
ſil. non currat Alex. illos alteri referre, attento, ꝙ ĩ iu-
dicando a communi opinione non eſt recedendum,
vt hr̃ in locis vulgaribus: hæc ſunt verba Alex. in d. ↄſ.
76. in 5. vol. in fi. q̃ ſunt diligenter notanda ꝓ deciſio-
ne huius caſus, ex quo ipſe, ut pater veritatis, dicit hãc
eſſe communem opinionem, & fore ſequendam; illã
etiam tenuit ipſe Alex in ↄſ. 106. in 3. vol. in j. col. & in
conſi. 39. in 3. col. & in conſ. 43. & in conſ. 135. in 6. vo
36 lumi. ¶ Præterea † in contractibus, in quibus uenit, &
deberi poteſt intereſſe ſui natura, ut eſt ↄ̃ctus dotis. d.
c. ſalubriter, iuncta l. pro oneribus. C. de iure dotium
cum ibi notat. pœna adiecta cẽſet̃ adiecta loco ĩtereſ
ſe. & pro intereſſe debet̃, ut uoluit Ioan. And. in regu-
la bona fides de regulis iuris in 6. in mercuria. Ange.
in l. ſtipulatio iſta §. alteri, & ibi Ioã. de Imo. ff. de ver-
bo. oblig. Alex. in conſ. 46. in vlti. col. in 7. volu. & ex-
preſſio, & adiectio pœnæ in talibus contractibus pro-
deſt in hoc, quia non eſt probandum intereſſe, quod
eſſet difficile, unde ex quo pœna certa ẽ promiſſa, illa
petitur, abſq; eo, quod probetur quantitas intereſſe,
vt eſt tex. clarus, & in terminis in §. fin. inſti. de verbo.
oblig. & in l. fi. ff. de p̃to. ſtip. & per Alex. in d. cõſi. 46.
37 ¶ Et † quamuis pœna adiecta in contractu dotis, ĩ quo
dictus Hieronymus promiſit, ſe, & hæredes ſuos o-
bligando, reſtituere, & ſoluere dotem, eueniente ca-
ſu reſtitutionis dotis, non potuerit peti, nec exigi, niſi
facta interpellatione, ut quia ipſe debitor, vel eius hæ-
redes legitimè fuerit interpellatus, & ſic in mora cõ-
ſtitutus. l. ſi petitũ. ff. qñ dies lega. cedat. l. ita ſtipulatus
cũ gl. & ibi docto. Bar. & alij latiſſimè. ff. de verbo. obl.
in 6. q. tñ dico, ꝙ in caſu noſtro, in quo debet reſtitui
dos ipſi mulieri ꝑꝑ mortem mariti, ipſe maritus non
potuit conſtitui in mora, ſed ſolum hæres ipſius per
interpellationem factam ab uxore, & ita per interpel
lationem legitimam, & proteſtationem factam ab ho
mine; Item etiam per interpellationem iudicialem,
q̃ fit per litis conteſtationem ad ea, q̃ habentur in l. ſi
ex legati cauſa. ff. de verb. obliga. cum materia, & in l.
vinum, ibiq; docto. ff. ſi certum peta. & in l. ex diuerſo
per Bar. ff. de rei vendica. hæres dicti Hieronymi fuit

legitimè, & ſæpius interpellatus, ut patet ex ijs, [illegible]
bentur in proceſſu, ergo iuſtè, & licitè potuerunt [illegible]
ti, & exigi pœnæ conuentionales, nec aliter po[illegible]
facere iudex qui tulit ſententiam ad fauorẽ do. Pa[illegible]
læ pro ſorte, & pro pœnis, alioquin iudex feciſſet [illegible]
ſuam, ex quo iudicaſſet contra communem opinio-
nem doctorum item contra ſtatuta huius ciuitatis
& contra id, quod communiter ſolitum fuit ex con-
ſuetudine Bononiæ ſeruari, ut atteſtatur Alex. in con-
ſilijs præallegatis, & colligitur ex ijs, quę ponit [illegible]
& Moderni in ca. j. extra de appel. ¶ Vltimo [illegible]
38 ſtat, † ꝙ ſententię latę ad fauorem dictę do. Pa[illegible]
tem quoad pœnas non potuerunt tranſire in rem iu-
dicatam, & conſequenter non debuerunt [illegible]
las exequutioni mãdari, ex quo ipſa do. Paula & Ioan-
nes Franciſcus de Valentinis eius maritus fuerunt con-
feſſi dictas ſententias eſſe iniquas, & iniuſtas [illegible]
ſpectu pœnarum, & hoc ſæpius fuerunt con[illegible]
geminatè, q̃ geminata cõfeſſio multum operatur
colligitur ex ijs, quæ dicit Felin. in c. ſi cautio [illegible]
inſtrumen. bonus eſt tex. in l. ſi mulier. C. ad [illegible]
in authenti. ibi poſita, & l. cũ oſtendimus. ff. de [illegible]
tuto, cum ſimil. ita colligitur ex is, quæ notabiliter
voluit Innocen. in c. quia plerique de immunita. ec-
cle. & ſequuntur docto. in pluribus locis ut habetur
per Iaſo. in l. admonendi in 32. colum. ff. de iureiuran.
qui plures allegat; Quia reſpondetur multipliciter,
primò, ꝙ illud procedit quoad forum animæ, & pœ-
nitentię, nam ſalua cõſcientia, & abſque peccato id
non poteſt exigi, ſed quoad forum contentioſum [illegible]
Innocen. uoluit, ꝙ ex quo ſententia habetur pro ve-
ritate, & facitius, ꝙ uictus, & condemnatus tenetur
patere iudicato, qm̃ facit præſumptionem iuris, &
iure, ut not. declarat Alex. in l. filiusfamilias. §. [illegible]
39 4. col. ff. de leg. j. & rõ diuerſitatis eſt, † qm̃ in foro a[illegible]
mæ non habet locũ, neque attenditur p̃ſumptio [illegible]
ris, & de iure, ſed ſola ueritas. c. tua nos. & ibi [illegible]
de ſponſali. ſed in foro contentioſo habet locũ pr[illegible]
ſumptio iuris, & de iure. & illi ſtandum, & [illegible]
eſt. c. is, qui fidem, & in d. c. tua nos extra de ſponſali.
iunctis ijs, quę habentur in c. non eſt veriſimile [illegible]
metus cauſa, & nos ſumus in foro contentioſo [illegible]
illud nihil ad caſum noſtrum: Præterea confeſſio [illegible]
cta contra ſententiam de illios iniquitate imped[illegible]
tentiam trãſire in rem iudicatam, qñ confeſſio fieret
ante, q̃ ſententia tranſiuiſſet in rem iudicatã, & ita p[illegible]
priè loquitur Inno. & alij ẽt, qui illum ſequuntur, [illegible]
poſtquam ſententia trãſiuit in rem iudicatam, & fuit
executioni mandata, omniſq; eius effectus finitus, [illegible]
feſſio facta ex poſtfacto non tollit, nec reuocat ef[illegible]
ctum rei iudicatę, nec illum tranſitum in rem iudica-
tam, quia facta pro ĩfectis haberi non pñt. l. in bello. §.
factę. ff. đ captiuis, & poſtliminio reuer. & facit id, q[illegible]
hr̃ in l. Iulianus. ff. de condictio. indebiti. Tertio di[illegible]
ꝙ huiuſmodi confeſſio facta extra iudicium, & [illegible]
te parte ſuper iniquitate ſententię nocet, ut ſenten-
non tranſeat in rem iudicatam, uel quando eſſet in
dubio, an ſententia eſſet iniqua, & hoc poſſet con[illegible]
re de ↄfeſſione, & conſcientia illius, in cuius fauore
fuit lata, uel qñ clarum, & certum eſſet, ipſam ſenten-
tiã fore iniquam, & ita propriè loquitur Inn. & alij in
d. l. admonendi, & Abb. in d. c. is, qui fidem; ſecus ergo
qñ notoriè, & manifeſtè de iure conſtaret, ꝙ ſenten-
tia non eſſet iniqua, nec iniuſta, ſed iuſta, & lata ſecun-
dũ cões opiniones, & ſecundum ſtatuta & conſuetu-
dines locorũ, prout clarè, & manifeſte conſtat in ca-
ſu noſtro; & ex prędictis colligitur, qm̃ pœnę in c[illegible]
de quo agitur, poſſunt de iure exigi, & peti, & in[illegible]
debitor põt ↄdemnari; ergo poſito, ſed nõ conce[illegible]
ꝙ facta fuiſſet huiuſmodi ↄfeſſio, ea tãquã errone[illegible]
facta

...a extra iudiciū,& abſēte parte,& poſtquā ſnīa trā-
ſiit in rē iudicatā,& poſt illius executionē, non no-
cet,ſeu nocere nō debet ipſi ɔfitenti, nec eius hæredi,
nec minus ſingulari ſucceſſori,ɔ̃ quē agiť, cui ñ potuit
nocere ɔfeſſio facta ab alio, quia res inter alios acta
...C.res inter alios acta, & in proprijs terminis ɔ-
feſſionis ita volunt do.Anto.de Butrio, Abb. & alij ĩ
c.cert.de ɔfeſſis cū ſimilib.ibi plenius allegatis;Præ-
ſuppoſito,ſed nō ɔceſſo,ꝙ eſſemus in caſu, in quo
ɔfeſſio potuerit nocere,tñ dico,ꝙ requiritur talis cō
feſſio,q̄ faciat magis,q̃ pleniſſimā probationē, & ſic
...q̄ tollat præſumptionem iuris,& de iure,con
tra quā aliàs nō admittiť quælibet pleniſſima proba-
tio,...d.c.is,q̄ fidem,ut colligiť in terminis ex ijs, q̄
...,& dicit Abb.in d.c.is,qui fidē, ubi hunc articu
...tractat; nã cū ſentententia faciat præſumptio-
nem iuris,& de iure,ɔ̃ quam non admittiť aliqua proba
...Alex.in d.l.filiusfamilias.§.diui in 4.col.ff. de leg.
...præſumptionē admittiť confeſſio patris,& non
...pleniſſima ꝓbatio,ergo ſequitur,ꝙ requiriť,ut ſit
talis ɔfeſſio q̄ faciat pleniſſima probationē, & ɔ̃ quā
non poſſit aliquid opponi,alioquin nō poſſet tollere
præſumptionem iuris,& de iure,ɔ̃ quam non pōt re-
...probari, & conſequenter requiritur cōfeſ-
ſio facta in iudicio acceptata per partē,vel alium eius
nomine,item ꝙ nec per errorē ſit facta, vel ſi ſit facta
extra iudiciū,ꝙ ſit facta parte præſente coram pluri-
bus teſtibus conteſtibus,& fide dignis, alioquin con-
feſſio non eſſet ſufficiens,ut colligitur ex is,q̄ uoluit
Anto.de Butr.in d.c.fin. de ɔfeſſis;Sed in caſu noſtro
confeſſio facta fuit extra iudicium, & abſente parte,
& conſtat clarè de errore eius, ut ſupra, ergo non dr̄
4 confeſſio ſufficiens,q a† talis confeſſio non facit ple-
nā,...ſemiplenā probationē per Bar.Alex. & alios ĩ
l.1.C.de...io.Alex.in ɔſ.2.in 7.vol.& in cōſ.57.in 6. vol.
Non verū,ꝙ talis cōfeſſio fuerit geminata, quia de
...geminatione nō conſtat, nam probatur ꝑ unū
teſtem,ꝙ ſemel fuit facta hæc ɔfeſſio, poſtea ꝑ alios
duos teſtes ꝓbať de una alia cōfeſſione alio tēpore fa
cta, & ſic altera ex his ɔfeſſionibus non dr̄ probari,
cū quo ſolū per unū teſtem probať arg.c.licet uniuer-
ſis de teſti.Et † iō hæ duæ cōfeſſiones iungi non poſ-
ſunt ad effectū,ut faciant unā plenā probationem,ſed
ſolū quoddā indiciū,ut notabiliter voluit Alex. in d.
ɔſ.2.in 7.vol.& in conſ.57.in 6.volu. ex quibus clariſ-
ſimè ɔſtat dictā do.Bartholomæā malè egiſſe,& prin-
cipales meos,contra quos agitur,fore,& eſſe abſoluē
dos à petitione formata contra eos,& do. Bartholo-
mæam debere condemnari in expenſis, tanquam te-
merè litigantem. Laus Deo.

SVMMARIVM.

1 *Sponſalia per verba de futuro nihil ad uiduitatem ſunt.*
2 *De nuptijs, & de ſecundis uotis ubi fit mentio, intelligitur de matrimonio per uerba de præſenti contracto, non autem per uerba de futuro.*
3 *Idem ſi de conſortio fiat mentio.*
4 *Diſpoſitio puniens contrahentem matrimonium non extenditur ad contrahentem ſponſalia de futuro.*
5 *Diſpoſitio inducēs uiduitatem triſtis eſt, & odioſa, contraq; publicam utilitatem, & regulariter, exceptis quibuſdam caſibus prohibita eſt.*
6 *Diſpoſitio priuans uxorem uſufructu, & alio commodo propter tranſitum ad ſecunda uota de caſu ad caſum non extenditur.*
7 *Sponſalia de futuro quando eundem effectum cum matrimonio de præſenti operentur.*
8 *Factum id præſumitur, quod communiter fieri conſuetum eſt.*
9 *Matrimonio teſtator generaliter prohibere non poteſt, etiam ſi relinquat uxori aliquid, ſi nuptias non contraxerit.*

10 *Sponſali de futuro contrahens an dicatur viuere in actu, & pudicitia uiduali, & an, & quando habeatur, perinde ac ſi matrimonium de præſenti contraxiſſet.*
11 *Fictio iuris de ſimilibus ad ſimilia non extenditur.*

EPITOME.

VXOR relicta vſusfructuaria à marito, donec vi
xerit in vita uiduali, ſi contraxit ſponſalia ſolū ꝑ ver-
ba de futuro abſq; anuli ſub arratione, uſufructu reli
cto non dr̄ priuata, donec matrimonium per uerba
de p̄ſenti nō ɔ̃xerit, vel ad domū viri ñ fuerit traducta.

CASVS CONSILII XXXI.

QVIDAM in teſtamento ſuo inter alia, quę
diſpoſuit, uoluit, vxorē ſuā poſſe ſtare, &
habitare toto tēpore uitæ ſuę cū hæredi-
bus ipſius teſtatoris, & habere expēſas ne
ceſſarias, cibi, potus, uictus, & veſtitus neceſſariorum
ipſa bene viuente, uitā honeſtā, & vidualē faciente,
& ſtante in dicta domo, & gubernante filiū, & hęredē
ipſius teſtatoris, & ſi tranſiret ad ſecunda vota, ꝙ ha-
beret tantūmodo dotes ſuas &c. Demū inſtituto fi-
lio ſuo hærede uniuerſali, qui erat minor 14 anno,
eidē ſubſtituit, ſi decederet in pupillari ætate, quoad
vſumfructū duntaxat dominā Bartholomæam ma-
trē ipſius teſtatoris, & uxorē eius nomine Petrā, do-
nec uixerint, ſeu altera earum uixerit in uita uiduali,
quoad proprietatem verò &c. Euenit caſus, ꝙ locus
fuit ſubſtitutioni pupillari, quia filius hæres inſtitu-
tus deceſſit in pupillari ętate, & conſequenter quo-
ad uſumfructū omniū bonorū, & totius hæreditatis
ſimul vocatæ fuerūt p̄fatæ dña Bartholomęa mater
& do. Petra uxor dicti teſtatoris, q̄ do. Petra poſtea ɔ̃-
xit ſponſalia ſolū per verba de futuro cū Titio abſq;
anuli ſubarratione: Dubitať, an ipſa adhuc remanen-
te in domo teſtatoris cū hęredibus deſcriptis in teſta
mento, ex hoc ſit priuata parte vſusfructus ſibi reli-
cti, an uerò illum interim, donec contraxerit matri-
monium per uerba de præſenti habere debeat.

CONSILIVM XXXI.

QVID iuris in p̄ſenti dubitatione ſit, breui
bus exponā: Nā omiſſis allegationib' hı̄c
inde, ɔcludo vſumfructū quoad dominā
Petrā adhuc non eſſe finitū, ſed durare; &
ipſi deberi; quāuis ɔ̃xerit ſpōſalia ſolū ꝑ uerba de futu
ro: & ad hoc dicendū moueor ex pluribus; in primis
1 nā † ſponſalia ꝑ verba de futuro nihil ſunt ad viduita
tē; ſed ſolū matrimoniū ꝑ uerba de p̄ſenti; unde illa,
cuius ſponſus ꝑ verba de futuro eſt defunctus, nō dr̄
vidua. §. vidua cū c. ſeq. 34. diſtin. bonus eſt tex. in l. vxo
res. ff. de his, q not. infamia; Ergo, ut ɔ̃riorū eadē ſit di
ſciplina iuribus vulgaribus, ꝑ ɔ̃ctū duntaxat ſpōſalio-
rū non deſinet aliqua eſſe vidua, & hoc ꝓbat text. in
terminis in l. ſolet in fi. ff. de his, qui not. infamia, iūcta
l. decreto. C. ex quibus cau. infam. irrog. & iunctis no.
ꝑ Bal. ibi, allegatur. n. ſemper ille tex. in d. l. decreto, ꝙ
habitus non facit viduā, ſed pudicitia uidualis, quam
uiolans ĩ. annū luctus, uidelicet per tranſitū ad ſecū
da: vt loquitur ille tex. efficiť infamis, ut ibi, Et hāc cō
ſequentiā ur̄ ꝓbare d. l. uxores, iuncta l. ſeq. Sed quid ſi
uidua contraxerit ſponſalia ꝑ verba de futuro ĩ. annū
luctus an uiolet, uiduitatem, & ɔſequenter efficiatur
infamis? Certè non ut eſt textus clarus in d. l. ſolet in
fi. Ergo ibi eſt caſus, ꝙ uxor uidua contrahendo ſolū
ſponſalia ꝑ uerba de futuro non dr̄ violare viduitatē
nec deſinit eſſe vidua, qđ optimè facit ad caſum no-
ſtrum,